

Sygn. Akt XVII AmE 291/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. C.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w P.**

o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej

na skutek odwołania B. C. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 28 maja 2018 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. odstępuje od obciążania B. C. kosztami procesu na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w P..

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. Akt XVII AmE 291/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 28 maja 2018 r., znak (...). (...), na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 155 ze zmianami), w zw. z art. 8 ust. 1 i art. 6a ust. 1 pkt 1 i ust. 3 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755, 650, 685, 771) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) po rozpatrzeniu odwołania (...) S.A. z siedzibą w P. z dnia 20 listopada 2017 r. (które do (...) Oddziału Terenowego wpłynęło w dniu 22 listopada 2017 r.) od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 października 2017 r. znak: (...) (...) w przedmiocie rozstrzygnięcia o zasadności wstrzymania przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na żądanie (...) S.A. z siedzibą w P. dostaw energii elektrycznej do obiektu Pani B. C., zlokalizowanego przy ul. (...) w N., gmina W., w dniu 27 września 2016 r., uznając odwołanie za słuszne zmienił wyżej wskazaną decyzję z dnia 31 października 2017 r. w całości poprzez nadanie jej rozstrzygnięciu i uzasadnieniu następującego brzmienia:

stwierdzam, że wstrzymanie przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na żądanie (...) S.A. z siedzibą w P. dostaw energii elektrycznej do obiektu Pani B. C., zlokalizowanego przy ul. (...) w N., gmina W., dokonane w dniu 27 września 2016 r. było uzasadnione.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła B. C. wnosząc o uchylenie jej w całości.

W uzasadnieniu odwołania wskazała, że nie była świadoma konsekwencji, wynikających z braku zgody na zainstalowanie w jej nieruchomości licznika przedpłatowego. Ponadto w dniu 2 marca 2016 r. w placówce (...) D. zgłosiła swoją trudną sytuację finansową. Jej zdaniem wina za niedostarczenie faktury (...) z terminem płatności 19 maja 2016 r. leży po stronie (...). Dodaje, że przejściowe problemy finansowe uniemożliwiły jej dokonanie terminowych płatności, co skutkowało odłączeniem energii do mieszkania powódki. Zaznacza, że została wprowadzona w błąd podczas rozmowy telefonicznej, ponieważ zapewniono ją o braku konieczności stawiennictwa w Biurze (...) w D.. Podkreśla, że podjęła próbę uregulowania należności poprzez uiszczenie części opłaty oraz zwróciła się o zmniejszenie prognoz i umowę na dwumiesięczne rozliczenie. Zdaniem powódki decyzja z 28 maja 2018 r. stanowi zaprzeczenie decyzji z dnia 31 października 2017 r.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Wskazał także, że plany zainstalowania w nieruchomości powódki licznika przedpłatowego wynikały z wielokrotnych zaległości za sprzedaż oraz świadczone usługi dystrybucji energii elektrycznej. Przedsiębiorstwo energetyczne stwierdziło, że posiada prawo do wstrzymania dostarczania energii elektrycznej odbiorcy, który regularnie zalega z płatnościami określonymi na podstawie prognozowanego zużycia oraz wyrażającemu sprzeciw wobec instalacji licznika przedpłatowego. Pozwany podkreślił, że w oparciu o art. 6a ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne instalacja przedpłatowego układu pomiarowo rozliczeniowego znajduje zastosowanie wobec odbiorcy, który co najmniej dwukrotnie zwlekał w ciągu kolejnych 12 miesięcy z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi przez co najmniej jeden miesiąc. Do zainstalowania powyższego układu wymagana jest zgoda odbiorcy, w przypadku jego braku przedsiębiorca jest uprawniony do wstrzymania dostarczania energii lub rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej. Ponadto dodał, iż pozwana cyklicznie nie wywiązywała się z obowiązku dokonywania terminowych płatności kwot określonych w prognozowanych fakturach, poprzez opłacanie ich w dowolnej wysokości, skutkiem tego były co najmniej dwukrotne zaległości w płatności za wystawione faktury kolejno 60 i 33 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Zdaniem pozwanego wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości powódki nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P. wniosła o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od powódki na rzecz zainteresowanej (...) S.A. zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

(...) S.A. zaznaczyła, że nie zostały przez powódkę wskazane konkretne naruszenia prawa, do których, jako zainteresowana, mogłaby się odnieść. Dodała, że w jej ocenie decyzja Prezesa URE jest w całości uzasadniona, ponieważ przesłanki uprawniające przedsiębiorcę do wstrzymania dostarczania energii lub rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej zostały spełnione.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Sprzedawca dostarczał energię elektryczną do punktu poboru należącego do w oparciu o umowę sprzedaży energii elektrycznej z dnia 18 stycznia 2009 r. , a następnie na podstawie umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej z wskazanym dwumiesięcznym okresem rozliczeniowym z dnia 2 maja 2016 r. /okoliczności bezsporne, k.5-6 akt adm./

Zakwalifikowano powódkę do grupy gospodarstwa domowego (G11). Jako adres korespondencyjny wskazała adres punktu poboru: ul. (...) w N., gmina W.. Zgodnie ze wskazaną lokalizacją, operatorem systemu dystrybucyjnego właściwym dla jego miejsca dostarczenia jest (...) Sp. z o.o. /k.5-6, 28-30 akt adm./

Odczyt stanu licznika energii zainstalowanego u powódki w okresie od 16 września 2014 r. – 27 lipca 2016 r. wykonano w dniach: 16 września 2014 r., 17 września 2015 r., 1 maja 2016 r., 27 lipca 2016 r. /k.73-74, 92-95, 98-99,108, akt adm./

Dnia 24 września 2015 r. Sprzedawca na podstawie umowy sprzedaży zawartej z powódką 18 stycznia 2009 r. wystawił fakturę rozliczeniową za kompleksową usługę świadczoną w okresie od 16 września 2014 r. – 17 września 2015 r., wraz z blankietami na kolejny okres rozliczeniowy, czyli od 17 września 2015 – 14 września 2016, opiewającą na następujące kwoty:

-231,78 zł z terminem płatności do 16 listopada 2015 r. (w tym kwota 1,78 zł, która stanowiła rozliczenie poprzedniego okresu)

-230 zł z terminem płatności do 15 stycznia 2016 r.,

-230 zł z terminem płatności do 15 marca 2016 r.,

-230 zł z terminem płatności do 15 maja 2016 r.,

-230 zł z terminem płatności do 15 lipca 2016 r.,

-230 zł z terminem płatności do 15 sierpnia 2016r. /k. 100-102 akt adm./

Powódka na poczet powyższych zobowiązań dokonała następujących wpłat:

- 200,00 zł dnia 16 grudnia 2015 roku

- 100,00 zł dnia 15 stycznia 2016 roku /okoliczności bezsporne, k. 28-30 akt adm./

Pismem z dnia 17 lutego 2016 roku (...) S.A. wezwała powódkę do zapłaty należności w kwocie 161,78 zł, które powódka odebrała w dniu 23 lutego 2016 roku /k. 35-36 akt adm./

W dniu 2 marca 2016 roku powódka złożyła wniosek o zmianę prognozy zużycia za okres od 18 września 2015 r. – 31 lipca 2016 r. W dniu 3 marca 2016 r. sprzedawca uwzględnił przedmiotowy wniosek. Wobec powyższego, nowe blankiety prognozowe opiewały na zmniejszone kwoty, tj:

- 164,59 zł z terminem płatności do 4 kwietnia 2016 r.,

- 136,58 zł z terminem płatności do 31 maja 2016 r.,

- 141,07 zł z terminem płatności do 1 sierpnia 2016 r. /okoliczności bezsporne, k. 28-30 akt adm./

W dniu 15 marca 2016 roku powódka uregulowała kwotę 161,78 zł oraz kwotę 50,00 zł /okoliczności bezsporne, k. 28-30 akt adm./

Z uwagi na rozpoczęcie obowiązywania nowej umowy sprzedaży z dnia 2 maja 2016 r. kwota obliczona przez sprzedawcę, jako należność za okres od 18 września 2015 r. – 1 maja 2016 r. wynosiła 243,69 zł, objętą fakturą wystawioną w dniu 4 maja 2016 roku. Sprzedawca wskazał, że z uwagi na jego omyłkę faktura na powyższą sumę nie została wystawiona, w rezultacie, nie została również doręczona powódce. (...) S.A. anulowała naliczone od tej kwoty odsetki./okoliczność bezsporna/

Powódka w dniu 1 sierpnia 2016 otrzymała fakturę opiewającą na kwotę 243,69 zł i należność bieżącą tj. 206,78 zł, objętą fakturą z dnia 29 lipca 2016 roku./okoliczność bezsporna/

Celem uregulowania formalności dotyczących wymiany licznika indukcyjnego na przedpłatowy, sprzedawca poinformował powódkę o konieczności udania się do Biura (...) w D. pismem z dnia 4 sierpnia 2016 r. Jednocześnie, powódka została pouczona o konsekwencjach niedopełnienia niniejszego warunku, czyli wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej lub rozwiązanie umowy sprzedaży energii elektrycznej. /k. 8 akt adm./

Powódka w dniu 9 sierpnia 2016 r. otrzymała wezwanie do zapłaty z dnia 5 sierpnia 2016 r., na kwotę 243,69 zł pod rygorem wstrzymania dostaw energii elektrycznej. /k. 32-34 akt adm./

Powódka została poinformowana o wysokości zaległości podczas rozmowy telefonicznej w dniu 8 sierpnia 2016 r. Należności zostały rozłożone na trzy równe raty w wysokości: 150 zł płatne do 16 sierpnia, 16 września, 17 października 2016 r. Powyższe płatności nie były zależne od bieżących należności. Powódka została poinformowana o konieczności osobistego stawiennictwa celem dopełnienia formalności związanych z wymianę licznika na przedpłatowy, lecz powódka nie wyraziła zgody na jego zainstalowanie. Podczas rozmowy została poinformowana o braku konieczności osobistego stawiennictwa celem rozłożenia należności na raty. Powódka uiszcza powyższe kwoty zgodnie z zawartą ugodą. (płyta CD k. 81a, 82 akt adm.)

W dniu 22 września 2017 r. sprzedawca zdecydował o zleceniu (...) wstrzymania dostaw energii elektrycznej z uwagi na niestawiennictwo powódki w Biurze (...) w D., jak również niezawarciem umowy na układ przedpłatowy. Wobec tego w dniu 27 września 2017 r. wstrzymano sprzedaż energii elektrycznej./okoliczności bezsporne/

W dniu 29 września 2016 r. na podstawie nowej umowy nastąpiła dostawa energii elektrycznej. Sprzedaż prądu przebiega w oparciu o rozliczenia licznika stałego od kwietnia 2017 r. /okoliczności bezsporne/

Sprzedawca został wezwany przez Prezesa URE do wykazania, że pozwana spełniała przesłanki uprawniające do instalacji u niej licznika przedpłatowego. W odpowiedzi, Sprzedawca wskazał, że Odbiorca w okresie 12 kolejnych miesięcy, które poprzedzały decyzję o instalacji licznika przedpłatowego w nieruchomości powódki, posiadała poniższe zaległości:

1. 30,69 zł z blankietu nr 6 (opartego na prognozowanym zużyciu) za okres od 16 września 2014 r. – do 17 września 2015 r. z terminem płatności na 15 sierpnia 2015 r. kwota zapłacona 28 września 2015 r.
2. 231, 78 zł w tym 1,78 zł do zapłaty z rozliczenia za zużycie energii w poprzednim okresie, oraz 230 zł z blankietu (prognozowane zużycie) za okres od 17 września 2015 r. do 14 września 2016 r. z terminem zapłaty do 16 listopada 2015 r. uiszczone w dwóch częściach: 16 grudnia 2015 r. – 200 zł i 15 stycznia 2016 r. – 100 zł.
3. 161,78 zł z blankietu nr 2 za okres od 17 września 2015 r. do 14 września 2016 r. (po uwzględnieniu wpłat w dniu 16 grudnia 2015 r. i 15 stycznia 2016 r.)

z terminem zapłaty 15 stycznia 2016 r., zaległość wskazana w wezwaniu do zapłaty 17 lutego 2017 r., zaległość została 3 marca 2017 r. skompensowana nadpłatą wynikłą ze zmiany sposobu rozliczania (rozliczenie za okres 17 września 2015 r. – 14 września 2016 r.)/98-99, k. 115-116, akt adm./

W dniu 28 maja 2018 r. Prezes URE wydał decyzję Nr (...). (...)/ k.161-167 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, w tym dotyczących zwiększenia mocy przyłączeniowej, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych, umowy, o której mowa w art. 4c ust. 3, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz umowy kompleksowej, oraz w przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii, odmowy przyłączenia w pierwszej kolejności instalacji odnawialnego źródła energii, a także odmowy przyłączenia mikroinstalacji, nieprzyłączenia mikroinstalacji pomimo upływu terminu, o którym mowa w art. 7 ust. 8d7 pkt 2, nieuzasadnionego ograniczenia pracy lub odłączenia od sieci mikroinstalacji, rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.

Bezsporna była w niniejszej sprawie okoliczność, że sprzedawca zdecydował o zleceniu (...) wstrzymania dostaw energii eklektycznej oraz że w dniu 27 września 2017 r. wstrzymano dostarczanie energii elektrycznej do wskazanej w umowie nieruchomości.

Powódka twierdziła, że wstrzymanie dostaw energii było niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 6 a ust. 1 p.e. Przedsiębiorstwo energetyczne może zainstalować przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy służący do rozliczeń za dostarczane paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło, jeżeli odbiorca:

- 1) co najmniej dwukrotnie w ciągu kolejnych 12 miesięcy zwlekał z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi przez okres co najmniej jednego miesiąca;
- 2) nie ma tytułu prawnego do nieruchomości, obiektu lub lokalu, do którego są dostarczane paliwa gazowe, energia elektryczna lub ciepło;
- 3) użytkuje nieruchomość, obiekt lub lokal w sposób uniemożliwiający cykliczne sprawdzanie stanu układu pomiarowo-rozliczeniowego.

Zgodnie zaś z treścią ust. 3 cytowanego przepisu, w razie braku zgody odbiorcy na zainstalowanie układu pomiarowo-rozliczeniowego, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo energetyczne może wstrzymać dostarczanie energii elektrycznej lub rozwiązać umowę sprzedaży energii.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie bezsprzecznie wynika, że powódka co najmniej dwukrotnie w ciągu kolejnych 12 miesięcy zwlekała z zapłatą za energię elektryczną przez okres co najmniej jednego miesiąca. Powyższe wynika z faktu, że na poczet należności objętej fakturą z września 2015 roku Nr (...), wraz z blankietami dotyczącymi poszczególnych należności, dokonała płatności na poczet 2 należności z opóźnieniem. Mianowicie, na poczet bankietu Nr 1 opiewającego na kwotę 231,78 zł płatnego dnia 16 listopada 2015 roku dokonała płatności części tej należności w dniu 16 grudnia 2015 roku w kwocie 200,00 zł a pozostałą należność objętą tym bankietem zapłaciła dopiero w dniu 15 stycznia 2016 roku. Na poczet blankietu Nr 2 opiewającego na kwotę 230,00 zł płatnego do dnia 15 stycznia 2016 roku, dokonała częściowej wpłaty w dniu 15 stycznia 2016 roku, a pozostała część tej należności w kwocie 161,78 zł pozostawała nieuregulowana co najmniej do dnia 17 lutego 2016 roku. Z powyższego wynika wprost, że powódka pozostawała w zwłoce 60 dni z zapłatą pierwszej z w/w należności. Co do kolejnej należności pozostawała w zwłoce co najmniej 33 dni, tj. od dnia 15 stycznia 2016 roku do dnia 17 lutego 2016 roku tj. do dnia wystosowania wezwania do zapłaty.

W świetle powyższego zasadnie przyjął pozwany, iż powódka wypełniła przesłankę, o której mowa w treści art. 6a ust. 1 pkt 1 p.e., w postaci co najmniej dwukrotnego w ciągu kolejnych 12 miesięcy zwleknięcia z zapłatą za energię elektryczną przez okres co najmniej jednego miesiąca. Powyższego ustalenia nie niweczy fakt rozłożenia powódce pozostałych należności wskazanych w rozliczeniu z września 2015 roku na raty. Z tych względów bezprzedmiotowe dla

rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazały się podnoszone przez powódkę w treści odwołania okoliczności dotyczące omyłkowego niedoręczenia powódce faktury z dnia 4 maja 2016 roku Nr (...).

Mając na względzie treść wyżej wskazanego uregulowania, o którym mowa w treści art. 6a p.e., przyjęć należało, że do zainstalowania przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego, w warunkach wskazanych w art. 6a ust. 1 p.e, wymagana była zgoda odbiorcy, czyli powódki. W razie zaś braku wyrażenia zgody przez odbiorcę przedsiębiorstwo energetyczne było uprawnione do wstrzymania dostarczania energii elektrycznej. Tym samym odbiorca powinien zostać powiadomiony przez przedsiębiorstwo energetyczne o woli wykonania uprawnienia wynikającego z art. 6a ust. 1 p.e, jak również o skutkach braku wyrażenia zgody na zainstalowanie przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego.

Z treści ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie wynika, że powódka odmówiła wyrażania zgodny na zainstalowanie przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego. Wbrew twierdzeniom powódki, podczas telefonicznej rozmowy powódki z dnia 8 sierpnia 2016 roku została ona poinformowana o braku konieczności osobistego stawiennictwa co do rozłożenia należności na raty. Co do zaś dopełnienia formalności związanych z wymianą licznika na przedpłatowy została zobowiązana do osobistego stawiennictwa. Pomimo powyższego powódka nie stawiała się w wyznaczonym terminie tj. w dniu 5 września 2016 roku (k. 8, 81a, 82 akt adm.). W związku z tym, zaistniała przesłanka do wstrzymania dostarczania energii, o której mowa w treści art. 6a ust. 3 p.e. Podkreślenia wymaga okoliczność, iż zarówno w treści pisma z dnia 4 sierpnia 2018 roku, które powódka otrzymała w dniu 8 sierpnia 2016 roku (k.8 akt adm.), jak również podczas wskazanej wyżej rozmowy telefonicznej powódka została poinformowana o konsekwencji niewyrażenia zgody na montaż licznika przedpłatowego w postaci wstrzymania dostaw energii.

W świetle powyższych ustaleń zasadnie pozwany decyzją z dnia 28 maja 2018 roku stwierdził, że wstrzymanie przez (...) na żądanie (...) S.A. z siedzibą w P. dostaw energii elektrycznej do obiektu powódki dokonane w dniu 27 września 2016 r. było uzasadnione.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony - koszty procesu. Sąd jednak wziął pod uwagę, iż można poczynić odstępstwo od niniejszego przepisu. Zgodnie z zasadą słuszności wyrażoną w treści art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zasada słuszności, jaką kieruje się Sąd stosując omawiany przepis jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. Zastosowanie art. 102 KPC powinno być oceniane w całości okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, Legalis). Mając powyższe na względzie oraz okoliczności związane z przebiegiem niniejszego postępowania po stronie powódki, jak również niezwykle trudną sytuację finansową powódki, w tym problemy zdrowotne, należało odstąpić od obciążania powódki kosztami procesu na rzecz zainteresowanego.

SSR (del.) Jolanta Stasińska